

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»
КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА
ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
«POLITICUS» РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
УНІВЕРСИТЕТУ УШИНСЬКОГО
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

**СУЧАСНІ ВИКЛИКИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ, СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА КУЛЬТУРНІ
ВИМІРИ**

16 травня 2022 р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № _
від 26. 05. 2022 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – доктор політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Швець С. Л. - кандидат політичних наук, асистент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Добровольська Г. Д. – студентка 4-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гладка В. В. – студентка 3-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку:

С 91 політико-правові, соціально-економічні та культурні виміри : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених (м. Одеса, 16 травня 2022 р.). Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально - політичних досліджень «Politicus», 2022. 104 с.

УДК 321(477)(063)

© ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2022

© Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2022

Паршина А. студентка 4-го курсу спеціальності менеджмент соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Одеса, Україна
Скловський І. З., д. філос. н., доц., кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», Одеса, Україна
Аксьонова В. І., д. філос. н., доц., кафедра професійної педагогіки та соціально-гуманітарних наук, Льотна академія національного авіаційного університету

ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ЯК ФАКТОР ЕТНОСОЦІАЛЬНИХ ЗРУШЕНЬ В УКРАЇНІ НА МЕЖІ ТИСЯЧОЛІТЬ

Актуальність проблеми зумовлена необхідністю боротьби за соціокультурну єдність держави та громадянського пошуку орієнтацій особистості у соціумі в контексті методологічних та інформаційно-аксіологічних змін, що отримало назву «громадянської мирної революції» у процесі взаємодії влади і суспільства в результаті справедливого електорального (національного) спілкування.

На межі тисячоліть актуалізується політологічні дослідження етносоціального простору, оскільки дух посттоталітарної доби України, пов'язаний з трансцендентним контекстом таких ключових понять: «політична культура», «антропологічні цінності», «софократія як розумне буття», «українська політична нація», «патріотизм», «націоналізм», «націонал-нігілізм», «сепаратизм», «колабораціонізм»

Соціокультурний вимір історіографії засвідчує те, що міжнаціональне спілкування в Україні є властивістю складних антропологічних сентенції в обрядах оновлення історіософської комунікації і власної футурологічної самоідентифікації українства як політичної нації (Г. Сковорода «Вірші. Пісні. Байки. Трактати.

Листи»; Т. Шевченко «Кобзар»). Важливе місце відіграє козакофільська концепція розуміння корифеями проблеми української політичної культури. Творчість М. Гоголя (М. Гоголь «Тарас Бульба» « Как поссорились Иван Иванович с Иваном Никифоровичем»), паралельно з Т. Шевченко, обумовила інтеграцію козацького духу нескореної української нації. Відтворюється латентний процес становлення національної ідеї, що сприяє усвідомленню громадянської свободи в «сім'ї великій, вільній, новій» («Кобзар»). Великий Кобзар проявив себе як предтеча української політичної культури, яка поступово долає багаторічні етносоціальні страждання напівколонізованих автохтонів та нацменшин за європейським сенсом буття як традиції «гетьмансько - козацького типу європейської цивілізації». На основі комунікативного дискурсу дисидентського руху, у тлумаченні якого проблема людського буття осмислюється у громадсько-соціальних вимірах виявились лідери нескорених європейських націй (Д. Донцов «Націоналізм», В. Гавел, «Заочний допит»; А. Міхнік «Оксамитова революція», Б. Антоненко-Давидович «Там, де тіні забутих предків»; П. Григоренко, «Спогади»; Х. Ортега-і-Гасет Бунт мас; О. Тихий «Про рідний донецький край»; В. Чорновіл «Твори»; А. Шептицький За єдність святої віри, церкви і нації.). Сучасна філософсько-політологічна думка суттєво осмислює як дух патріотичної дії, так і етносоціальні фактори, що впливають на відродження «гетьмансько-козацького типу цивілізації» на межі ХХ - ХХІ століття (В. Аксьонова «Український дух, як феномен патріотизму в контексті парадигми комунікативного суспільства»; Є. Бистрицький «Конфлікт культур та філософія толерантності. Демоні миру та боги війни. Соціальні конфлікти посткомуністичної доби»; Є. Борінштейн «Самореалізація личности в трансформуючому українском обществе»; (І. Зеленько - Розумівський, І. Скловський «Проблеми оновлення політикуму в руслі софократії (з досвіду відтворення цивілізованого патріотизму в Україні»). Гуманізують в соціумі Дух софократії праці докторів політологічних наук, професорів І. Кураса, М. Михальченко, Г. Музиченко, С. Наумкіної тощо.

Відмітимо у висновку, що у нескореному суспільстві діють певні закони функціонування політичної культури. 1. Закон єдності та своєрідності політичної культури. 2. Закон наступності в розвитку політичної культури. 3. Закон

переривчатості та безперервності розвитку культури. У зв'язку зі зміною епох (формацій, цивілізацій) відбувається зміна типів політичної культури. 4. Закон взаємодії і співробітництва у процесі культурної глобалізації.

Література

1. Аксьонова В.І. Міжкультурна комунікація як атрибут соціокультурної життєдіяльності суспільства. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: Зб. наук. пр. за ред. проф. Воронкової В.Г. Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, 2011. Вип.45. С.128-141.
2. Борінштейн Є.Р. Соціокультурна толерантність у сучасному українському суспільстві. Глобальні проблеми сучасності у контексті історикофілософського знання. Одеса: ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського», 2016. С.13- 27.
3. Гавел В. Заочный допрос. Разговор с К. Гвиждялой /пер. с чеш. М.: Новости, 1991. 214 с.
4. Гоголь М.В. Видання Миколи Гоголя в Україні (1831-1923): Науково-допоміжний бібліографічний покажчик. Київ.: ДЗ «НПБ України», 2009. 56 с.
5. Курас І. Федерація чи унітарна держава? Політика і час. 1993. №6. С. 3-8).
6. Михальченко М.І. Україна доби межичасся: Блиск та убозтво куртизанів. Дрогобич: Відродження, 1998. 286 с.
7. Міхнік А. Оксамитова революція. Сучасність. Література, наука, мистецтво, суспільне життя. 1995. №4. С.61-66.
8. Ортега-і-Гасет Х. Бунт мас. /Пер. з іспан. Вольфрама Бургардта. Нью-Йорк: Вид-во організації оборони чотирьох свобод України, 1965. 157 с.
9. Скловський І.З. Формування міжкультурної комунікації як «дому буття» в умовах культурної глобалізації. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка [Текст]. Вип. 95 / Треті Всеукраїнські Кулішеві читання з філософії етнокультури, присвячені пам'яті С.Б. Кримського: «Феноменологія софійності в українській культурі. Запити філософських смислів у мові, мистецтві, літературі». /За ред. д. філос. н. В.А. Личковаха. Чернігівський національний педагогічний університет імені

Т.Г.Шевченка; гол. ред. Носко М.О. Чернігів:ЧНПУ, 2011.С. 203-206. (Серія: філософські науки).

10. Чорновіл В.М. Твори: У 10-ти т. /Упорядкування і коментарі Валентини Чорновіл; Ред.кол.: А.Пашко, В.Чорновіл та ін. Київ: Смолоскип, 2003. Т.2. 903 с.

11. Шевченко Т.Г. Кобзар /Передмова О.Т. Гончара; прим. Л.Ф. Кодацького. Київ: Дніпро, 1989. 540 с.

12. Шептицький А. За єдність святої віри, церкви і нації. Львів: Фонд митрополита Андрія Шептицького, 1991. 20 с.